

Остапенко Анна Вікторівна,
*доктор філософії в галузі освіти, науковий співробітник
лабораторії науково-методичного супроводу підготовки
фахівців у коледжах і технікумах
Інституту професійної освіти НАПН України*

ФАКТОРИ ОЦІНЮВАННЯ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ТЕХНОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ

Розвиток цифрових технологій та їх застосування в освіті дедалі більше вимагає від викладачів професійно користуватися сучасними технологіями. У 2021 році в Іспанії проведено дослідження вивчення рівня цифрової компетентності викладачів закладів вищої освіти та визначенню фактори, що їх зумовили. Для досягнення цієї мети використано методологічний метод анкетування. У дослідженні взяли участь заклади вищої освіти Іспанії. Отримані результати показали, що викладачі закладів вищої освіти мають переважно середній рівень цифрових навичок, на жаль, це залежить від поколінь викладачів. Зокрема, виявлено, що молодші викладачі (міленіали) мають більш просунутий рівень цифрових навичок від старшого покоління. Викладачі в закладах вищої освіти мають позитивний вплив стратегічного лідерства в питаннях впровадження технологій на розвиток цифрових навичок викладачів. Заклади вищої освіти з кращими технологічними ресурсами та з навчальними планами, що орієнтовані на технологічні ресурси педагогічного застосування технологій мають викладачів з більш високим рівнем цифрових навичок.

У результаті аналізу інформації, отриманої під час анкетування в коледжах показано, що більшість викладачів мають середній рівень цифрової компетентності. Зокрема 32% респондентів мають просунутий рівень, 65% – середній рівень, а решта 3% – початковий або низький рівень. Аналіз даних, вченими отриманих під час опитування, не виявив суттєвих відмінностей у рівні володіння цифровими навичками залежно від віку. Однак при класифікації викладачів коледжів за поколіннями є невеликі відмінності. Наймолодші викладачі (покоління міленіалів) (23-38 років) просунуті користувачі цифрових технологій. З іншого боку, серед бейбі-бумерів (55-73 роки) та покоління X (39-54 роки) мало володіють цифровими навичками. Покоління Z (від 22 роки) володіють високою компетентністю в цифрових технологіях.

У результаті показано зв'язок між підготовкою та рівнем володіння цифровими навичками. Під час анкетування викладачів коледжів, що в їхніх ЗВО є навчальні програми з використання цифрових технологій. На противагу цьому, викладачі не мають доступу до навчальних програм на постійній основі (24/7). Зібрані дані свідчили про позитивний вплив типу навчання на рівень цифрових навичок, досягнуті викладачами закладами вищої освіти. Зокрема, 80% викладачів з високим рівнем цифрових навичок проходять регулярні тренінги з цифрових навичок, які організовує їхній навчальний заклад. Натомість викладачі з нижчим рівнем цифрових навичок не мали доступу до такого навчання.

Усе це підкреслює важливість навчання впродовж життя для підвищення рівня цифрових компетенцій викладачами коледжів. Ця підготовка «повинна була працювати пліч-о-пліч з соціально-освітніми змінами, які генеруються в усі часи. Звідси виходить, що важливість безпосереднього підвищення кваліфікації викладачів цифрових компетенцій. Необхідність просування спеціальних навчальних планів для викладачів закладів вищої освіти у галузі цифрових компетентностей для досягнення ефективного педагогічного технологічного впровадження цифрових технологій. Іспанські вчені показали залежність між рівнем цифрових навичок викладачів ЗВО та ступенем технологічного оснащення коледжів, в яких вони працюють. ЗВО з кращим технологічним оснащенням працюють викладачі з вищим рівнем цифрових компетентностей.

Список використаної літератури

1. Assessment of Digital Competencies of University Faculty and Their Conditioning Factors: Case Study in a Technological Adoption Context / J. Jorge-Vázquez et al. *Education Sciences*. 2021. Vol. 11, no. 10. P. 637. URL: <https://doi.org/10.3390/educsci11100637> (date of access: 21.10.2024).